

Program kursów dla gajowych urządzonych staraniem Wydziału kraj. przy współ- udziale galicyjskiego Towarzystwa leśnego.

Kursa powyższe trwają 3 tygodnie każdorocznie w miesiącu kwietniu, w zasadzie w trzech dzielnicach Galicyi równocześnie, a mianowicie:

- 1) na niżu piaszczystym,
- 2) „ Podolu,
- 3) w Karpatach.

Nauka odbywać się będzie przy większych zarządach leśnych, pod kierunkiem samoistnego gospodarza lasowego.

W każdym kursie weźmie udział na razie 10-ciu uczestników, którzy przez czas nauki przebywać będą stale w miejscu wskazanem.

Warunki przyjęcia:

- 1) znajomość czytania, pisania i najprostszycy rachunków;
- 2) przynajmniej jednoroczna praktyka w lesie jako gajowy lub pomocnik, udowodniona świadectwem od dotyczącego zarządcy lasu;
- 3) świadectwo moralności.

Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy odbyli 3-letnią powinność wojskową.

Przedmioty nauki:

Program nauki obejmować będzie praktyczne zaznajomienie kandydatów z czynnościami, leżącymi w zakresie działania gajowego, tak, aby polecenia przełożonych mógł ze zrozumieniem rzeczy wykonywać, albo wykonania ich dopilnować.

Nauka ma być głównie praktyczna, uzupełniona wyjaśnieniami teoretycznymi o tyle, o ile zrozumienie rzeczy koniecznie tego wymaga.

Hodowla lasu: Zaznajomienie kandydata z najważniejszymi gatunkami drzew, krzewów i chwastów, tudzież z najgłówniejszymi rodzajami gleby i z mechaniczną ich przeróbką.

Odnowienie drzewostanów samosiewem, siewem, sadzeniem i z odrośli, t. j. przygotowanie gleby, zbiór nasienia, wysiew na zrębie lub w szkółce, produkcyja i pielęgnowanie sadzonek w szkółkach, wyjęcie, sortowanie, transport i zabezpieczenie sadzonek przed wyschnięciem korzeni, sposoby sadzenia i siewu. Wyjaśnienie celu czyszczeń i trzebieży, jakoteż wykonanie tych czynności według dyspozycyi.

Ochrona lasu: Znajomość najważniejszych owadów szkodliwych w lesie, tudzież wykonanie zapobiegających i tępiących środków. Szkody od zwierzyny i bydła, jakoteż sposoby ochrony. Przestrzeganie przepisów serwitutowych.

Ochrona granic i własności leśnej, postępowanie w razie przychwycenia szkodnika. Prawa i obowiązki zaprzysiężonej straży leśnej. Zapobieganie pożarom w lesie i sposoby ratunku.

Użytkowanie lasu: Sposoby ścinania i uprzątkowania drzewa i konieczne przytem ostrożności. Wyróbka rozmaitych sortymentów użytkowych i opałowych, układanie miar przestrzennych. Pobieranie użytków ubocznych z lasu. Odbiór wyrobionych sortymentów od robotników. Zaznajomienie z narzędziami używanymi przy ścinaniu i wyróbce. Użycie klupy, taśmy, młotka i cechówki.

Najniezbędniejsze wiadomości dotyczące się utrzymania dróg leśnych w dobrym stanie. Odbiór od robotników wykonanych robót ziemnych i dowiezionych kup kamieni.

Pomiary: Zaznajomienie kandydata z czynnościami przy tyczeniu i mierzeniu linii prostych (łaty miernicze, taśmy i krzyżownica), z podziałem lasu i z oryentowaniem się w lesie według mapy, tak, aby kandydat mógł służyć za figuranta przy pomiarach w lesie.

Łowiectwo: Ochrona i pielęgnowanie zwierzyny i czynności gajowego związane z polowaniem.

Po skończonym kursie odbędzie się egzamin w obecności delegata, poczem kandydaci, którzy złożą z dobrym skutkiem egzamin, otrzymają świadectwa.

Uwaga. W roku 1913. odbędzie się tylko dwutygodniowy kurs dla gajowych na niżu piaszczystym, a po zrobionem doświadczeniu w następnych latach już w myśl powyższego programu.
